

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Az egyes számok kaphatók Joerges A. özv. és Fia könyvkereskedésében, továbbá a Deák Ferencz-utczában Stark Miksa dolánytöztársaságban, az Ezüst-utczában Tuschl Guszláv czukraszataban, a Fő-téren Ochtendung Ignacz dolánytöztársaságban, a Szent-lárványság-téren Gutfreund Samu dolánytöztársaságban.

Ugyanezen elárúító helyeken lapunk részére hirdetések is felvesznek szabott árszabásunk szerint.

Főszerkesztő: VÖRÖS FERENCZ

Felolós szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőség, az anyagi rész a kiadóhivatalra ezimendők.

Hivatalos hirdetések díja:

100 szög 2 frt. ezental minden megköszönt 100 szónál 1 frttal több.

Magánhirdetések díja:

Egy 3-szor hasábolott garzonosler vagy ennek tértértékéart 5 frt; másodszori hirdetésnél 10%; harmadszori hirdetésnél 20%; többszori hirdetésnél 80% árkedvezmény.

Nyitlér soronként 15 kr. — Bélyagdíj minden hirdetés után 30 kr. Hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimendők. Hirdetés és nyitléri díjak előre fizetendők. — Kéziratok nem adának vissza.

Megjelenik minden csütörtökön.

Nyarálókat építő részvénytársaságunk.

Néhány évi késlekedés után végre mégis megalakult ezen társaságunk.

Ezt több szempontból nagyon örvendetes eseménynek tartom:

Mert annak bizonyítékául szolgálhat, hogy a selmeczai társadalom kezd bizni saját erejében.

Mert megmutatta, hogy az ország minden, minden tájékán vannak jó barátaink, kik készek bennünk városunk fejlődésének előmozdításában segíteni.

Mert a július 2-án megtartott alakuló közgyűlés szép tanúságot tett arról, hogy hozzászokunk lassan-lassan, a magunk véleményét a többség véleményének alávetni.

A február hóban tartott értekezleten sokan, én magam is, inkább a Melegpatak vidékét ajánlottuk nyarálóépítésre; de a többség a Róna mellett döntött, s így kötelességünknek tudtuk az ügyet így is pártolni.

Nagyon betegnek tartom azt a közéletet, midőn az egyes csak azért, mert nem az ő véleménye győzött, félrevonni a cselekvés teréről. Hiszen az ellempárt talán csak nem akar rosszat? Ha mi a melegpatakat jobbnak tartottuk, abból nem következik, hogy a Róna nem lehetne szinte jó.

De hogy ezen jó most már igazán testet öltjön, ahhoz mindenesetre szükséges, hogy az itteni társadalom teljes egyetértéssel igyekezzék azt megvalósítani.

TÁRCSA.

A Fekete-völgy.

(Regény)

Írta: Hoffmann Géza.

I.

(1) A minta-telep lakói.

A kellemes, regényes fekvésű bányatelep már esthalmlyba borult. A bányász hagyományos hívó szava — a kopogó mindenfelől munkaváltást jelzett, mire az egyöntetű, csinos külsejű lakóházakból előjönnek a munkához készült férfiak.

A széles utca csakhamar megteltek sűrű embercsoportokkal, mind komoly, megtört alak, meg a fiatalja is nehézség görnyedt járásu. A farszótó munka nyomait legjobban mutatja az, hogy a csoportokban ritka az öreg és ritka a fiatal ember. Az öreg kort kevés éri meg, az elteltő úde levegőt, a napsugarat meg kora gyermek évektől nélkülözve, a gyermekből nagyon rövid idő alatt megtört férfi lesz, a nélkül, hogy az erőteljes, viruló ifjú években csakugyan az is lenne.

A házak közül kiérve két nagyobb csoportra oszlanak; az egyik rész balra tér, egy parkirozott területre vezető útra, a hol a lombos fasorokban csakhamar eltűnnek, míg a másik csoport a keresztuton megáll, élénk beszélgetésbe mélyedve várakozik.

Az esthalmly az alatt teljesen beáll s mi csak a tehervonatok folytonos dübörgéséből, a szállító gépek zakatolásából sejtjük, hogy rendkívül élénk iparu vidéken vagyunk. Mindenfelől villamosfény, majd egy-egy vasolvasztó varázsol hatalmas tűzi játékokat elé, eleinte élénk vörösre festi a környéket, majd vakító

Az alakuló közgyűlés bizonyosság rá, hogy meg van törve a jég, közéletünk egészséges fejlődése megindult. Mind a két párt olyan szép számmal volt képviselve, hogy a megjelentek teljesen betöltötték a városház tanácstermét és hogy az 1010 jegyzett részvényből 313 részvényt képviseltek.

Ezen dicsérendő egyetértésnek nemcsak elnöklő polgármesterünk, hanem az ügynek minden barátja őszintén örvendhetett.

De örvendhetünk ama számnak más szempontból is.

Első tekintetre ugyan kevésnek látszhatik a 313 részvény, mely a közgyűlésen képviselve volt, azonban közelebről vizsgálva a dolgot, ez is csak megnyugtatónkra szolgálhat. Mert figyelembe véve azt, hogy az összes részvények mintegy felét nem selmecziek jegyezték, kik az alakuló gyűlésen nem igen lehettek jelen, azon remény kelhet bennünk, hogy a selmecziek ezután már csakugyan fognak érdeklődni a saját ügyeik iránt.

S gondoljunk meg, hogy, ha anyagi erőnk csekélysege folytán rá is van utalva nem idevaló barátaink támogatására, mégis első sorban nekünk kell fáradozunk, ha itt valamit létesíteni akarunk.

Ehhez áldozatkészség, vállalkozási szellem, kitartás és bizalom a vezetéssel megbízottak iránt szükséges.

Az áldozatkészségnek szép tanúságát adták mindazok, kik részvényeket jegyeztek hisz' ez évre nem reményelhetnek kamatot; de még

fényzőnbe megy át, a converterek szikra esőt szórának, a mi ismét a magaslatról nézve beláthatatlan messzeségben hol megszűnik, hol megtulj s némi fogalmat nyújt arról, hogy milyen kiterjedt medence ez. S bizony nappal se látnánk egyebet, mint karesu kémények, akna tornyok sűrű erdejét, a melyeknek szélső körvonala abba az állandó füstfelhőbe vesznek, mely a Fekete-völgyet csaknem állandóan borítja.

Történetünk színhelye: a Minta-telep ezen tágas medence legszűkebb helyén fekszik a hegység lábánál, minden oldalról erdők által körülvéve s csak délfelől van egy keskeny szoros által összekötve, a a fekete-völgyi ipartelepekkel. S azért ez a legkellemebb, legérdekesebb helye s a Minta-telep nevel meg is érdemelte.

Tiszta egyöntetű házak, melyek mindenike előtt virágos kert, a széles utca gyümölcsfakkal szegélyezve, a telepen kívül kelet felé pedig egy terjedelmes park terül el, melynek terebélyes fái közül kikandikál egy díszes palota, előtte kristály vizű tavával s tőzomszéd-ságában a bányateleppel, a mely ugyancsak a parkba építve a legkellemebb képnyujta. Bizony alig gondolnánk valaki, hogy ez is oly bányatelep, a mely csak ugy, mint a többi fekete kőszentet producál.

Ezzel szemben, a merre a másik csoport munkásai indulni akarnak, fekszik a Minta-telep másik bányája, mélyen az erdők között, ugy hogy helyét csak a füstje jelzi.

Amaz a „Haladás” bányatelep, Szentmihályi gróf tulajdona, a ki e vidék legelőkelőbb, legképzettebb bányabirtokosa s e mellett ritka humanus ember, ugy hogy a kormány a munkás ügyek vezetésében az ő tanácsai, véleményei alapján jár el. Kedvence a vezető köröknek éppen ugy, mint a munkásoknak, kivéve

inkább azok, kik már a néhány évvel ezelőtt megindult alakuláskor lefizették jegyzett részvényeik összegét és most lemondtak arról, hogy az azóta befolyt kamat — körülbelül 200 frt — nekik jusson; a társaságnak adták, hogy szolgáljon a tetemes alapítási költségek fedezésére és a megmaradó összeg képezze a tartaléktőke alapját.

A vállalkozási szellem ébredését eléggé bizonyítja már magában azon tény, hogy nyarálókat építő társaságunk anyai akadály után végre mégis létrejött. Ne kicsinyelje senki ezen eredményt, felhozva, hogy a részvényeknek csak felét jegyeztük mi selmecziek; gondolja meg azt, hogy egy csekély lakosságu városban, hogy nagyrészt határozott évi jövedelemre utalt hivatalnokokból álló társadalom részéről, egy mindenféle humanus intézmények által annyira igénybe vett polgárság körében 5000 frtot összehozni ily ezúra nem csekély haladás.

Csak legyen meg most már a kitartás a kivételben. Ne rettenjünk vissza a mindenesetre még felmerülő akadályoktól, hanem válllvetve, egymást az ügy érdekében támogatva igyekezzünk azokat leküzdeni. Ne várjuk azt, hogy csekély pénzbeli erőnkkel mindjárt valami világraszólót létesíthessünk, hanem elégedjünk meg a szerény kezdettel, melyet az alakuló gyűlés is azzal jelelt, hogy egyelőre csak egy vendéglőt építünk a Felső-Rónán; de azután kitartó munkássággal igyekezzünk azon, hogy társaságunk idővel azzá legyen, amit ezime mond: nyarálókat építő társaság.

egy lüredéket, a melylyel most fogunk megismerkedni.

A másik bánya, a „Szövetség” nevet viseli, ez a socialista munkások közös birtoka. E kiterjedt ipartelepen, a hol több ezer munkás nyer foglalkozást, Szentmihályi gróf tapintatos és humanus vezetése mellett a munkás kérdés kitünő, az igaztók nem tudnak boldogulni s minden socialista munkás ide szorult, mint végső menedék helyre, a honnét legfelélemezés ellenfelöknek Szentmihályinak — a kinek észszerű berendezéseivel lesz alkalmunk megismerkedni — megrontására fordítják minden erejüket.

Kísérjük figyelemmel ezt a csoportot.

Mindössze harminczan gyűltek össze. A Szentmihályi parkba téréket gyűlöletteljes pillantásokkal kísérik s egyet-egyet ököllel fenyegetnek.

— Munkások salakjai! kiált fel egy szikár, ideges mozdulatu, szuró tekintetű, sápadt férfi. Ezekkel egy telepen lakni, ezeket nap-nap után látni, forrongásba hozza a vért. Lájtatók ilyen a munkás. Nap-nap után fagy a számunk, de amott szaporodik. Ez is még a mult heten közöttünk volt, ma már egyikünket se ismer, felejtette, hogy mi kötött össze. Persze ott jól érzi magát, meg van elégedve, mert a gróf jól fizel, igazságos ember, maga is iparos volt, tud a munkásnép nyelvén beszélni, ismeri gondolkodásmódját, a mi alatt a kines halmozza nó. S a nyomorultak nem jönnek annak a tudatára, hogy az ő csakányuk szerzi azt a hitvány alamizsnát, a mit nekik nagy kegyesen vet s a mit az újságok oly hűségesen kürtölnék világga. Oh csak ezt, ezt az embert s gyűlölt telepet elenni a láb alól, a többi nem képez akadályt, de ez az egy megront minket, teljesen harccepttelenné tesz.

A beszélő a ki ugy látszik a socialista munkások szószólója szokott lenni, még egyszer megfenyegette

évi 59 eln. sz. a. azonban kijelentette, hogy a törvényhatóság kérését nem teljesítheti, a bányászati érdekeiből a kincstár a Klingertárolót nem nélkülözheti s bárha a közigyelés e szigorú válaszában nem is nyugodott meg s tárgyalások folytatását rendelte is el — ezek sikerre nem vezettek; mert a pénzügyminiszterium is elutasító feleletet adott.

Előmunkálatok a táró vizek bevonásával.

Két év telt el az 1889. és 1890 s a Farbakycseti-féle tervek nemkülönbén az alsó 10 tisztítási alkalmából adott szakértői vélemények nem kerültek végleges tárgyalás alá, időközben egyetlen a czélt szem előtt tartó intézkedés volt, hogy a városi tanács kéresemel fordult L. Berks Róbert urhoz, mint a Geramb J. P.-féle bányaegyesület képviselőjéhez, engedélyt kérve a Moor táróban megkezdendő előmunkálatokra. E kérés újból hangsúlyozza, hogy Selmezbánya lakosságát a meglévő forrásokból ivóvízzel ellátni nem lehet, de szakértők úgy nyilatkoztak, hogy ha a Moor táróból kifolyó víz bent a táróban cselzerűen fel fogatnék, vagy a Teréz tellér bővebben feltáratnék, a vízminység jelentékenyen szaporodna.

Ezen kérésből tudjuk meg, hogy időközben habár a közigyelés és a tanács nem is foglalkozott a kivitt siettel határozatok meghozatalával, annál kevésbé a kivittellel magával, az előkészítő kísérletekkel és szakértő nyilatkozatok beszerzésével igenis foglalkozott, kár azonban, hogy ezek papírra vetve nem lettek s csak szóbeli tárgyalások jellegűek bírtak.

Uglátszik ez évben először jött szóba, hogy a vízvezeték a tárókból kijövő vizek szaporításával lehet létesíteni illetőleg a szükséges nagyobb vízminységet elérni olyképpen, hogy a beiszaposodott tárok kitisztaltatnak és ha lehet magok a tárok használtatnak fel vizgyűjtőkül; Déder Mihály is utalt erre tanulmányában, de 1873 év óta csak 17 év múlva s az előbbi már teljesen feledésbe ment jelentéstől függetlenül adott szakértői vélemény irányította erre újból az intézkedő hatóságok figyelmét.

A Szent Mihály altárnai bányatársulat igazgatósági elnöksége L. Berks Róbert 1890. évi november hó 19-én kelt 192. sz. átiratában (l. 6981—1890) arról értesítette a város tanácsát, hogy az ellen mely szerint a város a Moor táróban víznyereséjé feljebb szakértők közbenjárása mellett az előmunkálatokat megkezdje kifogása nincs, abba beleegyeznek, fenntartja azonban magának a jogot, hogy azon esetre ha idővel előre nem látható körülmények bekövetkeztek folytán ezen vízre szüksége lenne, a fölött szabadon rendelkezessék. Haszonbért nem követel.

A Moor-tároló kitisztolására a v. tanács szakértőül Cseh Lajos bányageológust kérte fel s 1890. év végén a tanács már azon előterjesztéssel állt a közigyeléshez, hogy miután „legjobb időben” a szakértők ajánlatára elrendelték, hogy a Moor-tárnai víz bent a bányában felfogassék és a netán nyerhető több víz szerzésére a vizsgálatok megejtessenek — a közigyelés ezen vizsgálatok megejtéséig az ivóvízvezeték tárgyalását függőben tartsa; a közigyelés aztán ezen „megokolt” előterjesztésnek helyt is adott, elrendelvé, hogy az el-érendő eredmény az azon évben kiküldött új bizottságunk jelentessék be s a további intézkedések ezen utóbbi bizottság javaslata alapján rendeltessenek el. (Folyt. köv.)

NYILTTÉR*

Foulárd-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, ehinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Prívat-településeknek postabér és vámmentesen** valamint hához szállítva — **mintákat pedig góstaforrával** költönek. 2

Henneberg G. selyemgyárai (es. és kir. új. szállító) **Zürichben** — Magyar levelezés. Svajozba közséres levélbélyeg ragasztandó. —

* E rovat alatt közlötökert nem felelős a Szerk.

1201,98 tk.

Árverési hírtményi kivonat.

A selmezb. kir. jbiróság mint telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy Bóhu Ferencz bírtokára önkéntes árverési ügyében (a selmezb. kir. járásbíró) területén lévő Bóhu Ferencz tulajdonául bejegyzett a selmezb. 1963. ltkb. + 2619. krsz. 225. népész. ház, udvar, kert esür 2 frt, ugy az 1724 ltkb. + 2042. hrsz. 148. népész. ház és kertre hodruson az árverést **874 frt** ezenem megállapított kikiállási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi augusztus hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor** ezen kir. jbiróság telekényvi hivatalánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becserának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfojlyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez lenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabálszerű elismervényt átszolgáltatói.

Kelt selmezb. 1898 évi Junius hó 15-napján.

A selmezb. kir. jbiróság mint telekényvi hatóság.

Liha Antal,
kir. jbiró.

HIRDETÉSEK.

Óvakodjunk utánzásoktól!

Pályázat!

A selmezbányai kereskedelmi és hitelintézetnél lemondás folytán üresedésbe jött, évi 800 frt fix fizetésű díjazott és rennumeratíóban (állag évi 360 ftt) részesülő és 400 ftt avadéki letételekkel kibérelt könyvelői állásra pályázat nyíltak.

A 35 évet meg nem haladott kora, a magyar és német nyelvet szóban és írásban és a 10t nyelvet szóban bíró pályázati kívánok ezenem felhívatnak, hogy magyar honosságukat, képzettségüket és eddigi foglalkozásukat igazoló okmányokkal felzerelt pályázati kérvényüket legkésőbbben folyó évi június hó 31-ig a bír. intézetnél nyújtsák be.

A selmezbányai kereskedelmi és hitelintézet igazgatósága.

Használja a fegyver-

kerékpárt!

Eddig el nem ért könnyű járás (tehát nem erőteljes) egyik főelőnye a

Steyr-fegyvergyár kerékpárjainak.

Vezérképviselő Magyarország részére:

Kann és Heller

Budapest

V. ker. Váci-körut 62. sz.

Teljesen ártalmatlan Antiseptikus es higienikus **Hölgy-óvszer**. Teljesen biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellenek többésemminemű gyöngédtelen es ártalmas gumi- vagy spongya-ozítók. 1 doboz (12 db) 1 frt 50 kr., pontos használati utatitással 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve Kapható a feltalálónál **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél. Máros-Ujvár, (Érdély). Budapesti forrák: Török József gyógyszerész, Kerpel F. hírdás nygyszerár Lipót-körut 2B. - Bányaova díscrét széküldés - Telefon 3617. Czelészeti és kiméletes.

Bérlet!

Coburg herceg Hontmegyében Selmezb mellett fekvő szentantali 800 kat. holdból álló bírtoka, melyből 150 hold szántó, 240 hold rét, a többi legelő stb. lakóház és gazdasági épületekkel ellátva, f. évi november hó 1-től 12 évre bérbe adandó. — Feltételek a hercegi gazdasági hivatalnál Hont-Szent-Antal megtudhatók.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120.

(Saját házában).

Az apany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban porlakbau és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék szírtitstaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utatitás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.